TYÖLÄISILLÄ ON: YKSI VIHOLLINEN! YKSI TAISTELU! —— SIKSI: YKSI PUOLUE! YKSI UNIO! YKSI RINTAMA! YKSI PÄÄMÄÄRÄ!

Työväen vapautus tapahtuu sen itsensä kautta!

VAPAUS

Vain järjestyneenä voi työväenluokka voittaa!

No. 140. — 1923 | Lauantaina, marraskuun 24 p. — Sat. Nov. 24 | VII Vuosikerta - Vol. VII

Tilanne Saksassa Toivoton

Lontoo. — Tänne tulleiden tietojen mukaan Saksan kansleri Stresemann on parlamentin istunnossa pitämässään puheessaan lausunut, että hänen hallituksensa on valmis jättämään paikkansa, jos se katsotaan välttämättömäksi. Kansleri samalla kehotti eduskunnan lausumaan kantansa pian, niin että hän voi hetimiten ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin. Kansleri samalla lausui, että Saksan sisäinen tilanne ainakin tämän järjestelmän pohjalla on kokonaan toivoton. Niin pitkälle kuin silmä kantaa, ei kanslerin mielestä ole nähtävissä minkäänlaista pelastuksen mahdollisuutta.

Neuvosto-Venäjä voimistunut

Lontoo. — Kymmenen brittiläistä liikemiestä käsittävä lähetystö, joka on yleisesti tunnettu «Baldwinin lähetystön» nimellä siksi, että yksi lähetystön jäsenistä on sukua pääministerille, palasi äskettäin Venäjältä tuoden mukanaan hyvin toiveikkaan raportin Venäjän oloista. Muiden tärkeiden Venäjällä tekemiensä huomioiden ohella liikemiehet sanovat Venäjän kansan luottavan täydellisesti neuvostohallitukseen ja yleistä olojen parantumista olevan huomattavissa kaikkialla. Lähetystön jäsenet arvelevat Venäjän neuvostohallituksen tulevan tunnustamaan Venäjän entisten hallituksen velat niin pian kun he tulevat vakuutetuiksi maansa kehityksestä. Valtiopankin sallitaan liikkeelle seteleitä ainoastaan silloin kun sillä on kultaa ja muita arvoja niiden takuuta varten.

Täällä olevat ruotsalaiset sanovat, ettei kukaan Englannissa ala käsittää kuinka suuria muutoksia Venäjällä on tapahtunut parempaan eikä huomata sen tavatonta voimaa. Punaisten armeijan sanovat he olevan hyvin asestettuja ja hyvästi harjotettuja.

Eräs brittiläinen pankkiiri sanoo Engl. ryhtymisestä kauppasuhteisiin Venäjän kanssa läheisessä tulevaisuudessa olevan enemmän toivoa kuin minkään toisen maan maailmassa.

Saksan rahan huikeat numerot

Berliini. — Saksan rahapainot lisäsivät paperirahan määrää lokakuun 31 päivän päättyneen viikon ajalla pyöreissä luvuissa kahdella miljoonalla triljoonalla markalla, selviää Saksan pankin julkaisemasta tiliselostuksesta. Markkojen lukumäärä nousee siis sen kerran kvintiljooniin. Kvintiljoona merkitään amerikalaisen ja ranskalaisen järjestelmän mukaan yhdeksällätoista numerolla.

Reischpankilla oli hallussaan lokakuun lopussa kaikkiaan 7,500,-000,000,000,000,000 markan arvosta vaihdettuja rahastolaskuja ja yksityisten pankkiosoituksia ja vekseleitä.

Maitoajurit tehneet lakon Pariisissa

Pariisi. — Pariisi ja sen laitakaupungit ovat nykyään ilman maitoa maitoajurien julistaman lakon takia. Lakkolaiset vaativat parempaa palkkaa. Poliisilaitos on yrittänyt saada maidonkuletusta käyntiin rikkurien avulla, joskin mitättömillä tuloksilla.

Hiilivarasto tulessa

Fort William, Ont. — Osa Fort Williamin hiilitokalla, Mission-joen varrella, olevasta 50,000 tonnin suuruisesta pehmeähiilivarastosta on palanut ja hiilikasassa itsestään alkanut tuli palaa edelleen. Tuli on jo ehtinyt hävittää huomattavan määrän hiiltä ja toimenpiteisiin sen sammuttamiseksi on ryhdytty.

Amerikalainen "tiedemies" kiinni rötöksistä

Fort Worth, Texas. — Tri Frederick A. Cook, entinen pohjoisnaparetkeilijä, julistettiin täkäläisessä liittohallituksen oikeudessa syylliseksi Yhdysvaltain postin väärinkäyttöön keinottelutarkotuksessa. Oikeuden lautakunta julisti Cookin syylliseksi kahteentoista syytöskirjelmässä esitettyyn syytökseen. Yhtä lukuunottamatta julistettiin kaikki syytteessä olleet keinottelijat syyllisiksi.

Vorowskin murhaajan vapauttaminen suututtaa

Moskova. — Tiedot, että Maurice A. Courad, Vorowskin, neuvostohallituksen Genovan konferenssissa olleen edustajan murhaajan vapauttamisesta on otettu vastaan suuttumuksella Moskovan virallisissa piireissä. Venäjän sanomalehdistö selittää vapauttamistuomion olevan iskun oikeuskäsitteitä vastaan.

Suomalais-ranskalainen kauppakamari perustettu

Pariisi. — Tänään pidettiin täällä suomalais-ranskalaisen kauppakamarin perustava kokous. Läsnä olivat ministeri Enckeli, Ranskan kauppaministeriön edustajat, ja huomattava joukko maaseudultakin tulleita jäseniä. Ministeri Enckell piti suosionosoituksin vastaanotetun puheen, painostaen erikoisesti kamarin merkitystä Ranskan viennille. Kamarilla on ollut huomattava menestys. Tähän asti on siihen liittynyt 90 aktiivistä jäsentä, jotka edustavat tärkeimpiä vienti- ja tuontialoja. Kauppaministeri on eilen vastaanottaessaan kamarin presidentin ja sihteerin ilmoittanut kannattavansa yritystä. Valittiin hallitus ja valiokunta m. m. järjestämään osanotto kummankin maan messuihin.

Englanti suunnittelee uusia kuningaskuntia

Ateena. — Englannin hallituksen taholta on ilmoitettu Kreikan nykyiselle hallitukselle, että Englanti vastustaa sitä että Kreikan nykyinen kuningas lopullisesti potkitaan viralta ja maasta tehdään tasavalta. Kreikan nykyinen kuningas kuuluisi olevan «luonnollisena» siteenä Kreikan ja Englannin välillä, jonka kautta Englanti voisi «lähestyä» Kreikkaa».

Kreikan väestö kumminkin kehittyy vastakkaiseen suuntaan. Niinpä venizelistitkin ovat ryhtyneet kannattamaan tasavaltaa, kun väestön suuret kerrokset alkavat kannattaa tasavaltaa. Venizelistit aikovat tulevissa vaaleissa taistella monarkisteja vastaan. Entinen Kreikan armeijan ylikomentaja kenraali Pangalos ja sotilas-tasavaltalainen ryhmä vaatii että on heti pantava yleisäänestykselle kuningas Georgen erottaminen ja kuninkuuden poistaminen.

Viljan vienti Venäjältä

Moskova. — Treistiin on saapunut ensimäinen venäläisellä viljalla lastattu höyrylaiva. Viljan vientiin ottaa osaa suuri vieniläinen liikeyhtymä, johon kuuluu vanhoja viljakauppaa harjoittavia toiminimiä. Teollisuuspiireissä arvellaan, että ensimäisiin viljanäytteisiin tutustuttua Itävalta tulee olemaan venäläisen viljan huomattavana kuluttajana, koska unkarilaisen vehnän puute on vaikuttanut ehkäisevästi myllyjen toimintaan.

Viljan kujetus Latvian kautta.

Riiasta Pietariin palannut Latvian konsuli on haastattelussa ilmoittanut sanomalehtien edustajille, että parastaillaan neuvotellaan venäläisen viljan kuljetustariffien alentamisesta Latvian rautateillä. Aiotaan saada aikaan suoranainen yhteys Pietarin ja Riian välillä.

Porvariston hätäkeinot Englannissa

Nimittäneet työläisiä edustajikseen edessä olevissa vaaleissa.

Lontoo. — Englannin työväenpuolueen voimakas nousu on pakottanut konservativit etsimään tukea horjuvalle maaperälleen nimittelemällä vanhoillisia työläisiä edustajikseen edessä olevissa vaaleissa. Jo viimeisissä parlamenttivaaleissa oli porvareilla kaksi työläistä edustajanaan. Nykyään käynnissä olevassa vaalitaistelussa on tällaisia syöttejä asetettu lisää. Samalla kertaa ovat vanhoilliset luvanneet yhtä ja toista hyvää työläisille siinä tapauksessa, jos he äänestävät heidän ehdokkaitaan.

Italiassa kannatetaan Canadan kauppasopimusta

Rooma. — Useat parlamentin alakomiteat ovat yhteisessä kokouksessaan päättäneet asettua kannattamaan kauppasopimuksen tekemistä Canadan kanssa.

Valkoryssiä haalitaan Canadaan

Montreal. — Kaksikymmentä kuusi venäläistä nuorukaista, joiden ikä vaihtelee 16—22 ikävuosien välillä, on saapunut Montrealiin Canadan viranomaisten järjestämänä. Nuorukaiset ovat Venäjän vastavallankumouksellisiin piireihin lukeutuneena joutuneet pötkimään pakoon, tullen Konstantinopoliin, jossa he ovat olleet Englannin lähetystön huolenpidon alaisena. Suurin osa näistä nuorista valkopakolaisista on 18 vuoden ikäisiä.

Toinen venäläinen pakolaisjoukko on saapunut Montrealiin näinä päivinä, luvultaan neljäkymmentä. Heidän aikomuksenaan on päästä metsätöihin Ontarion alueille.

Juutalaismellakoita Wienin yliopistolla

Wieni. — Wienin yliopisto on jouduttu sulkemaan juutalaisvastaisten mielenosotusten takia, joiden yhteydessä useat juutalaista perää olevat ylioppilaat ovat joutuneet pahoinpitelyn alaiseksi.

Suomalainen poika ampunut itsensä

Ironwood, Mich. — Väinö Holappa niminen 14-vuotias poika kuoli täkäläisessä sairaalassa viime sunnuntaina. Holappa oli metsästämässä jäniksiä viime sununtaina ja ajaessaan jänistä takaa lankesi hän sillä seurauksella, että mukanaan ollut haulikko laukesi, haulipanos tunkeutuen hänen toiseen keuhkoonsa. Tästä huolimatta eli hän vielä viisi tuntia tapaturman jälkeen.

Työmies.

Diktatuuri pitää komentoa Baijerissa

Mynchen. — Täällä tiedotetaan, että Baijeri tulee olemaan diktatuurin alaisena siksi kunnes vaalit Baijerissa on saatu toimitetuksi. Eduskunnan istunto on lykkäytetty epämääräiseen tulevaisuuteen. Vaalit pitäisi toimitettaman vasta ensi keväänä.

Tuhoeläimet Etelä-Venäjän vitsauksena.

Samarasta ilmoitetaan, että läänissä on 700,000 desjatinaa heinäsirkkain ja peltorottien saastuttamana ja hiirien saastuttamana on koko lääni. Hiiret alkavat nhata laihoja. Vain vähäinen osa saastutetuista alueista on saatu puhdistetuksi.

Workers Party kutsuu I.W.W. yhteistyöhön

Yhdysvaltain työväenpuolueen taholta kohennellaan I .W. W. liittoa luokkataistelutehtäviin.

Chicago. — Workerspuolueen sihteeri C. E. Ruthenberg on lähettänyt I. W. W. Chicagossa olevalle 15 vuosikonventionille kaksi kirjelmää, jotka koskevat yhteisen rintaman muodostamista erinäisissä kysymyksissä, ensimäinen kirjelmä esittää yhteisen rintaman muodostamista tunnuslauseen ympärille «Kädet irti Työläisten Saksasta», toinen syndikalismilakien, radikaalisten työläisten puolustusta ja poliittisten vankien vapauttamista. Ensimäinen kirjelmä kuuluu:

Työläistoverit:— Saksan työläiset, jotka nelivuotisen imperialistisen sodan ajan olivat itsevaltaisten hallitsijainsa kanuunan ruokana, kestettyään vielä viisi vuotta ennen kuulumattomia kärsimyksiä ja kurjuutta, ovat kapinassa, niitä vastaan, jotka armottomasti ovat heitä sortaneet ja riistäneet.

Saksassa käydään nykyisin taistelua, missä ovat vastakkain toisella puolen kapitalistit ja itsevaltiuden kenraalit ja toisella puolen työläiset, joka taistelu on tärkeä kaikille työläisille, sen takia, että jos Saksan itsevaltiaat johtajat pääsevät voitolle, merkitsee kaikkien Saksan työväenjärjestöjen murskaamista.

Kun sota Europassa puhkesi v. 1914, Yhdysvaltain kapitalistit myivät ensin sotatarpeita ja antoivat sotalainoja sotaa käyville valloille ja sitten myöhemmin liittyivät sotaan, turvatakseen sotalainansa ja kutsuivat tätä sotaa «sodaksi demokratian puolesta» ja «sodaksi sodan lopettamiseksi», mitkä tunnuslauseet jokainen työläinen tietää valheiksi.

Jos taas Saksan työläiset pääsevät voitolle ja perustavat työläisten vallan, tulevat Yhdysvaltain kapitalistit epäilemättä europalaisten kapitalistien kanssa yhdessä taistelemaan työläis-Saksaa vastaan. He tulevat seuraamaan samaa taktiikkaa kuin maailman sodassa, lainaamalla ensin rahaa ja myymällä sotatarpeita europalaisille kapitalistivalloille, kukistaakseen Saksan työläiset ja estääkseen heidät vapauttamasta itseään, lopulta lähettävät amerikalaiset sotilaat avustamaan europalaisia kapitalisteja taistelussa työläis-Saksaa vastaan.

Me pidämme jokaisen työväenjärjestön velvollisuutensa Yhdysvalloissa yhteisvoimin nousta ehkäisemään Yhdysvallat millään tavoin sekaantumasta taisteluun työläis-Saksaa vastaan, ei lainain eikä sotatarpeitten myymisen avulla, vielä vähemmin sotilaitten lähettämisen kautta.

Workerspuolue näin ollen kehottaa kaikkia työväenluokan järjestöjä muodostamaan yhteisen Toiminnan Komitean, johtamaan taistelua «Kädet irti Työläisten Saksasta». Ja siihen katsoen, että I. W. W. järjestö Atlantin satamissa voi suorittaa tässä suhteessa tärkeää palvelusta, me kehoitamme sitä hyväksymään tämän tunnuslauseen ja kieltämään jäsenensä lastaamasta laivoja tavaroilla, joita tullaan käyttämään Saksan työläisiä vastaan.

Me kehoitamme I. W. W:tä yhtymään meihin Toiminnan Komitean muodostamiseksi tämän politiikan edistämiseksi.

Toisessa kirjelmässä kehoitetaan I. W. W:tä valitsemaan komitea yhteistoiminnan luomiseksi radikaalisten työväenjärjestöjen ja työläisten puolustamiseksi, poliittisten vankien vapauttamiseksi ja syndikalismilakien kumoamiseksi.

Emme ole vielä saaneet tietoa millä tavoin I. W. W:n konventioni on suhtautunut edelläoleviin kirjelmiin.

Vancouver. — Kaupungin pormestarille jätetyissä raporteissa täällä käynnissä olevan satamatyöläisten lakon johdosta ilmoitetaan, että lakon sopiminen voi olla mahdollista ennen pitkää.

Venäjä panee koko Sveitsin poikotin alle

Moskova. — Venäjän neuvostohallitus on asettanut Sveitsin vakituisen boikotin alaiseksi Maurice Conradin ja hänen rikostoverinsa vapauttamisen johdosta. Mainittu mies ja hänen kumppaninsa murhasivat tuonnottain neuvostohallituksen diplomaattisen edustajan ja vaikka Vorowskyn murhaajat ovat itse tunnustaneet tekonsa, ovat Sveitsin oikeusviranomaiset hänet siitä huolimatta vapauttaneet.

Neuvostohallituksen ulkoasiain sihteeri Tchitcherin on selittänyt, että Sveitsi joutuu vielä kalliisti maksamaan rikoksesta, johon koko Sveitsin porvaristo on syypää. Venäjä ei tule olemaan minkäänlaisissa virallisissa kanssakäymisissä Sveitsin kanssa, katkaisten myöskin kauppasuhteensa, vaikkapa se tuottaakin aineellista vahinkoa Venäjälle.

Z. Höglund eroaa kominternin toimeenpanevasta komiteasta

Tukholma. — Venäjän toimeenpanevan keskuskomitean uhkavaatimuksen johdosta, joka on aiheuttanut Norjan kommunistisen työväenpuolueen hajaantumisen, ilmoittaa Ruotsin kommunistisen puolueen puheenjohtaja, toimittaja Höglund, että hän, vaikka onkin mainitun toimeenpanevan valiokunnan skandinavinen jäsen, ei ole ennakolta saanut tietoa uhkavaatimuksesta, jota hän ei ollenkaan hyväksy, ja että hän on luopunut toimeenpanevan komitean jäsenen valtuuksista.

St. Johnin satamariitaa selvitellään

Ottawa. — Työministeri on nimittänyt hallituksen puolesta St. Johnin satamatyöläisten järjestön ja laivayhtiöiden välistä työselkkausta tutkimaan Joseph Montelthin työläisten puolesta ja laivayhtiöiden puolesta on nimitetty Bernard Rose Montrealista. Kysymyksessä oleva selkkaus on aiheutunut työläisten palkankorotusvaatimuksesta. Kummankin puolen edustajat tulevat valitsemaan puheenjohtajan, niin että tutkijakomissioni tulee käsittämään kolme jäsentä.

Maanjäristys tuhonnut karjaa Espanjassa

Madrid. — Barselonan, Huescan, Leridan ja San Sebastinan maakunnissa on tapahtunut vakavanpuoleisia maanjäristyksiä. Suuri määrä rakennuksia on luhistunut raunioiksi ja paljon karjaa on joutunut maanjäristyksen uhriksi. Vielä nimisessä kaupungissa on lukuisia ihmisiä loukkaantunut.

Puhetta Trotskyn sairaudesta

Tukholma. — Muutamien Tukholman lehtien kertoman mukaan Venäjän neuvostohallituksen sotaministeri Trotsky on vakavanlaisesti sairastunut. Moskovasta kerrotaan huhuja, että Trotskyä vastaan olisi tehty myrkytysyritys, Moskovan Isvestijassa kerrotaan Trotskyn potevan syöpätautia.

Tulipalo Soossa

Sault Ste, Marie, Ont. — Shiersin kenkäkaupan kellarista tuntemattomalla tavalla alkuun päässyt tuli teki noin kahdenkymmenenviiden tuhannen dollarin vahingon. Palokuntalaiset taistelivat tulta vastaan noin kolme tuntia, vaikka he saivatkin tulen leviämisen ehkäistyä noin tunnin kuluttua.

Tulen syttymisen arvellaan johtuneen kaupan kellarissa olleesta viottuneesta sähköjohdosta.

Amerikalaista postia löydetty Pohjan merestä

Hamburg. — Busumin satamiin saapuneet kalastajat kertovat löytäneensä suuren määrän kirjeitä Pohjan mereltä, joissa olevat postimerkit osottavat niiden olleen lähtöisin Yhdysvalloista. Kirjeet oli leimattu lokakuun loppupuolella. Kaikkien kirjeiden sisältö oli tarkastettu ja viety mitä ottamista niissä oli ollut. Osotteet olivat vielä suurimmalta osalta selvät.

Kreikan konservatiivit pidättäytyivät vaaleista

Ateena. — Kreikan vanhoillisen puolueen johtomies Georges Phallys on ilmottanut, että silmällä pitäen niitä suhteita, joissa seuraavat vaalit on määrätty toimitettavaksi, hänen puolueensa ei tule laisinkaan ottamaan osaa vaaleihin.

Vanhuusvakuutuksen toteuttaminen Norjassa

Kristiania. — Norjan suurkäräjät joutuvat näinä päivinä ratkaisemaan lakiehdotuksen, jota oikeastaan on valmisteltu jo 40 vuoden ajan. Kysymys on vanhuudenvakuutuksesta. Aikaisemmin puuhattiin Norjassa vanhuusvakuutusta, joka olisi rakentunut kultakin kansalaiselta kannettavien vakuutusmaksujen pohjalle. Sosialistien päästyä suurkäräjille ryhtyivät nämä ajamaan valtion huoltamaa vakuutuslaitosta, jonka ylläpitoon tarvittavat varat olisi hankittava yleisen verotuksen kautta. Tähän suuntaan yhtyi myöhemmin myöskin oikeisto, keskustapuolueiden jäädessä edelleen ensiksimainitun vaihtoehdon kannalle.

Nyt käsiteltävänä oleva ehdotus on suurkäräjien sosialivaliokunnan ehdotus ja ovat sen takana sosialidemokraatit, kommunistit ja oikeisto. Se sisältää jo noin 100 kunnassa voimassaolevan vakuutuksen ulottamisen maan kaikkiin 700 kuntaan. Valtio tulee ottamaan osaa kuntien kustannuksiin vakuutuksen toteuttamiseksi. Eläkkeen määrän suuruuden määrääminen jää kunkin kunnan asiaksi. Eläkettä maksetaan valiokunnan ehdotuksen mukaan 70 vuotta täyttäneille. Sosialistit ja kommunistit ehdottavat ikärajan alennettavaksi 65 vuoteen. Valtion osalle tulee puolet eläkkeiden ja hautausapujen määrästä.

Fascistit kokoavat voimiaan Englannissa

Lontoo. — Brittiläinen fascisti järjestö, jonka sanotaan saaneen varman jalansijan Englannissa, on valinnut itselleen uniformun, mikä eroaa italialaisten fascistien käyttämistä «mustista paidoista». Kokoontuessaan yhteisiin tilaisuuksiin kantavat jäsenet rinnassaan mustaa juhlamerkkiä, missä merkissä on suuri valkoinen F kirjain. Oikastakseen kansan keskuudessa ilmenevää «väärinkäsitystä» järjestön tarkotusperistä y. m. on järjestö julkaissut lentolehtisen, missä järjestön sanotaan olevan puhtaan patriottisen liikkeen kuninkaan ja kuningaskunnan suojelemiseksi. «Meidän järjestömme ei ole pahantekijäin liike», sanotaan lentolehtisessä, «eikä Ku Klux Klan, eikä mikään terrorismin edustaja ei edes «luokkaliike».

Parooni Garvaghin sanotaan olevan brittiläisten fascistien Mussoliinin.

Bulgarian vaalit

Sofia. — Bulgariassa toimitettujen yleisten vaalien tulokset osottavat hallituksen saaneen suuren enemmistön parlamentissa. Hallitus tulee äänestyksen perusteella saamaan parlamentissa noin 200 ääntä, kansallistien liberaalien kommunistien ja talonpoikien saadessa yhteensä kaikkiaan 47 ääntä. Koko hallituryhmä valittiin uudelleen [illegible] äänten enemmistöllä. Minkäänlaisia levottomuuksia ei ilmoiteta tapahtuneen.

Intian uniot vuotuiseen kongressiin

Amsterdam. — Amsterdamin ammattiliiton keskusvirastosta tiedotetaan, että koko Intiaa käsittävä ammattiunioiden liitto tulee pitämään konferenssin tämän kuun loppupuolella. Ensimäinen koko Intiaa käsittävä unioiden kongressi pidettiin vasta vuonna 1920, jonka jälkeen se on pidetty joka vuosi. Nyt pidettävässä kongressissa tulee olemaan edustettuna noin 1,500,000 järjestynyttä työläistä.

Canadan jauhoja 49 eri maahan

Ottawa. — Canadalaisia jauhoja vietiin viime kuukauden ajalla 49 eri maahan kaikkiaan 1,155,274 tynnyriä, verrattuna 855,232 tynnyriin viime vuoden lokakuun ajalla.

Suur-Britania oli suurin ostaja, ostaen 400,000 tynnyriä, Saksaan vietiin lähes 250,000 tynnyriä. Yli 70,000 tynnyriä vietiin Newfoundlandiin ja yhä suuri määrä Kreikkaan, samalla kun Kiinaan ja Norjaan vietiin noin 40,000 tynnyriä kumpaankin. Niiden Europan maitten joukkoon, jotka ostivat Canadasta jauhoja viime lokakuun ajalla kuuluu m. m. Belgia, Tanska, Viro, Suomi, Italia, Malta, Latvia, Hollanti, Puola, Ruotsi ja Turkki.

Yhdysvallat oli ainoa tattarin ostaja Canadasta, vieden kaikkiaan 3,500 busselia. Canadasta vietiin lokakuun ajalla kaikkiaan 1,241 busselia maissia, josta määrästä suurin osa meni Newfoundlandiin. Kokonaisia herneitä vietiin 31,000 busselia, josta määrästä noin 20,-000 busselia vietiin Yhdysvaltoihin. Ruista vietiin kaikkiaan 940,154 busselia.

Yhdysvaltain Workerspuolueen konventioni

Chicago. — Workerspuolueen toimeenpaneva komitea on kutsunut puolueen konventionin koolle joulukuun 30,31 ja tammik. 1 päiviksi.

Konventionissa tulee olemaan 50 edustajaa, edustaen kaikkia puolueen piirejä niiden ostamien puolueveromerkkien luvun mukaan, laskettuna heinä-, elo- ja lokakuulta.

Konventionin kulut suoritetaan 50 sentin ylimääräisellä verolla, mikä jokaisen puoluejäsenen on suoritettava samaan aikaan kun edustajat äänestetään kaupunkien tai piirien konventioneihin. Tämä vero on jokaisen puoluejäsenen suoritettava. Verosta menee 25 senttiä piirijärjestöille piirikonventionien kuluihin ja toinen 25 senttiä puolueen kansallisvirastoon, kasalliskonventionien kuluihin.

Piirikonventinien järjestelyihin ryhdytään heti. Edustajien valinta niihin alkaa marrask. 20. p. ja piirikonventionit on pidettävä viimeistään jouluk. 23 päivään mennessä.

Konventionin työohjelma julaistaan tuonnempana.

Syömälakkolainen kuollut Irlannissa

Dublin. — Ensimäinen syömälakkolaisen kuolema Vapaa Valtion hallituskauden aikana tapahtui Newbridgen pidätysleirillä tiistaina, jolloin Dennis Barry niminen Corkin tasavaltalainen kuoli pitkäaikaisen syömälakkonsa seurauksena. Lähes kolme sataa vankia jatkaa edelleen alkamaansa syömälakkoa. Heidän joukkoonsa kuuluu useita Irlannin [illegible] poliittisia johtajia, joista [illegible] olevan hyvin heikkona.

Dublinin poliisi vangitsi tiistaina tasavaltalaisten naisjohtajan kreivitär Markievitzin ja useita nuoria tyttöjä, tavatessaan heidät levittämässä kirjallisuutta, missä [illegible] oleviin vankeihin.

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., joka tiistai, torstai ja lauantai.

VAPAUS
(Liberty)

The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Tuesday, Thursday and Saturday.

Advertising rates 40c per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. Discount on standing advertisement. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Vapauden konttori ja toimitus on: Liberty Building Lorne St., Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.

TILAUSHINNAT:

Canadaan yksi vk. $4.00, puoli vk. $2.25, kolme kk. $1.50 ja yksi kk. 75c.

Yhdysvaltoihin ja Suomeen, yksi vk. $5.50, puoli vk. $3.00 ja kolme kk. $1.75.

Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asiamiesten, joilla on takaukset.

Ilmotushinta kerran julaistuista ilmotuksista 40c palstatuumalta. Suurista ilmotuksista sekä ilmotuksista, joiden tekstiä ei joka kerta muuteta, annetaan tuntuva alennus. Kuoloilmotukset $2.00 kerta ja 50c lisää jokaiselta muistovärsyltä. Nimenmuutosilmotukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. Avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. Syntymäilmotukset $1.00 kerta. Halutaantieto- ja osoteilmotukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. Tilapäisilmotuksista pitää raha seurata mukana.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonalliselle nimellä.

J. V. KANNASTO, Liikkeenhoitaja.

Tiistain lehteen aijotut ilmotukset pitää olla konttorissa lauantaina, torstain lehteen tiistaina ja lauantain lehteen torstaina kello 3.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

"Karkoittakaa hänet"

Työläispuolueemme äänenkannattajassa Workerissa julaistu lehden toimittajan Malcolm Brucen kirjottama artikkeli Torontossa aselepopäivänä toimitetun keräyksen johdosta sotaveteraanien avustamiseksi, on saanut aikaan yleisen raivokohtauksen Canadan porvarillisessa lehdistössä. «Karkottakaa hänet jos mahdollista», kuuluu niiden vaatimus. Tai ellei miestä katsottaisi sopivaksi karkottaa, niin pitäisi porvarien mielestä hänet tehdä jollakin muulla tavalla äänettömäksi.

Porvarien raivoa ovat ennen kaikkea kiihottaneet kirjotuksen ne kohdat, joissa huomautettiin kuinka porvarilliset tyhjäntoimittajanaikkoset ovat lähteneet huvittamaan itseään ryhtymällä keräämään varoja puutteen kanssa kamppaileville sotilaille, jota keräystä naikkoset pitävät hyvänäkin uhrautumisena. Kirjotuksessa myöskin huomautettiin, että «hallitukset, jotka tekivät niin suuria lupauksia sotilaille, osottavat nyt kiitollisuuttaan heitä kohtaan jättämällä nämä sotilaat nääntymään nälkään tai armeliaisuuden varaan».

Kun Brucen kirjotuksessa ivattiin Toronton kaduilla keräystä toimittavia naisia kuinka ne prostitueratulla hymyllään viekottelevat miehiä heittämään lantin kolehtiin, pitää eräskin porvarilehti tätä niin hirvittävänä «meidän naistemme» loukkauksena, että jos Bruce sattuisi olemaan jossakin muussa maassa, vedettäisiin hänet heti lähimpään puuhun. On muka onni, että Bruce sattuu olemaan Canadassa, niinkuin eivät muka tämän maan porvarilliset hurmanhenget olisi valmiit tekemään Brucen kaltaisille työväenmiehille mitä vaan suinkin voivat, josta äskettäin annetut luokkatuomiot ovat tuoreena todistuksena.

Kyseessä oleva kirjotus koskettelee koko yhteiskunnalle tärkeitä kysymyksiä porvareille epäedullisessa valossa. Jos Brucen huomautukset olisivat tyhjästä, voisivat porvaritkin levollisena odottaa niiden tyhjään raukeamista. Mutta kirjotus kohtaa porvareita kirvelevänä totuutena. Siksi me taas kuulemme karkottamisen ja suun tukkimisen manauksia, jotka ovat kautta aikojen olleet taantumuksen aseina totuuden ja vapauden esitaistelijoita vastaan.

Fascismi ja 8-tunnin työpäivä

Belgian ammattijärjestön virallinen äänenkannattaja on käsitellyt laajalti kysymystä kahdeksan tunnin työpäivästä. Eräässä johtavassa kirjotuksessa sanotaan, ettei mitään lakia vastaan koskaan ole niin ankarasti hyökätty eikä mitään lakia niin häikäilemättömästi rikottu kuin lakia kahdeksan tunnin työpäivästä. Työnantajain hyökkäykset neljän viime vuoden aikana ovat myös pääasiassa kohdistuneet kahdeksan tunnin työpäivää vastaan.

Kun kahdeksan tunnin työpäivä v. 1919 pidetyn Washingtonin konferenssin jälkeen virallisesti otettiin käytäntöön useissa valtioissa, niin olivat hyökkäykset sitä vastaan aluksi heikkoja ja hajanaisia. Maaperä ei silloin ollut kylliksi muokattu vastustajain taholta ratkaisevaan toimintaan ryhtymistä varten. Taloudelliset olosuhteet eivät olleet vielä kylliksi sekasortoiset ja työttömyys ei ollut vielä niin suuri, että olisi voitu alottaa toiminta kahdeksan tunnin työpäivän merkityksen vähentämiseksi.

Mutta Europan kapitalististen hallitusten noudattama politiikka loi kuitenkin pian edellytykset yleiselle rynnäkölle. Ennen pitkää alotti fascismi avoimen ja häikäilemättömän taistelun 8-tuntista työpäivää vastaan. Palattiin takaisin keskiaikaisiin esikäilumenetelmiin, väkivaltaan ja valtiokaappauksiin.

Että kahdeksan tunnin työpäivän vastustaminen ja fascismi ovat hyvässä sopusoinnussa, todistaa se seikka, että huuto «kaikkien ensiksi pois kahdeksan tunnin työpäivä» kuului jokaisen fascistisen menestyksen jälkeen ja ennenkuin uusia alueita oli valloitettu. Mussolinin suurimpia voittoja oli kahdeksan tunnin työpäivän pikainen lakkauttaminen ja uuden määräyksen antaminen työajan säännöstelystä. Primo de Rivera oli tuskin pistänyt miekkaa takaisin tuppeen, kun hän jo antoi julistuksen, jossa hän huomautti voimassaolevan työaikalain kelvottomuudesta. Saksan ja muiden maiden fascistiliike on niinikään ollut jo pitkän aikaa rynnäkössä kahdeksan tunnin työpäivän murskaamiseksi.

Englannin työväki vaalitaistelussa

Jo pitkän aikaa jännityksellä odotettu vaalitaistelu Englannissa on nyt täydessä vauhdissa. Kolme mahtavaa puoluetta, konservatiivinen, liberaalinen ja työväenpuolue ovat areenalla. Vaikkapa liberaalinen puolue samoin kuin työväenpuoluekin esiintyy hallituksen vastustajana, käy työväenpuolue kuitenkin vaalitaistelua omalla itsenäisellä ohjelmallaan.

Työväenpuolue on tarttunut koko Englannin väestölle tärkeitä käytännöllisiä kysymyksiä suoraan sarvista kiinni. Ne jotka odottavat työväenpuolueen ohjelmassa julistuksia neuvostohallituksen perustamisesta Englantiin, Europan yhdysvaltojen perustamisesta tai muita vallankumouksellisia iskusanoja, joutuvat erehtymään. Työväenpuolueen antama manifesti liikkuu yksinomaan käytännöllisten kysymysten, kuten tulliasiain, pääomain verottamisen, Versaillesin rauhansopimuksen korjaamisen ja sen sellaisten suurpoliittisten kysymysten piirissä. Mutta vaaditaanpa ohjelmassa myöskin taloudellisiin ja diplomaattisiin suhteisiin asettumista Neuvosto-Venäjän kanssa.

Tällaiset kysymykset ovat etusijalla puolueen järjestämissä vaalikokouksissa, jotka kokoukset lehtiuutisten mukaan tavallisesti lopetetaan laulamalla «Punalippu».

Jos me olisimme Englannissa, niin me tekisimme kaikkemme Työväenpuolueen vaalitaistelun onnistumiseksi. Täällä ollen me kiihkeästi odotamme sen voittoa, sillä sen voitto on työläisten voitto. Me samalla liitämme tämän puolueen tulevaisuuteen mitä suurimpia toiveita. Me pidämme tätä puoluetta yhtenä tärkeänä vipusimena Englannin työläismassojen liikkeelle saamiseksi. Sillä Englannin työläisten, kuten kaikkien maiden työläisten, täytyy saada tilaisuutta ja aikaa kehittyäkseen ja luokkatietoisesti valveutuakseen. Tämä tilaisuus tarjoutuu heille ainoastaan omassa joukkoliikkeessään.

Historia kertaa itsensä

«Historia toistaa itsensä», kuuluu hyvin tunnettu sananparsi. Vaikka tämä määritelmä ei yleisesti pidäkään paikkaansa, löytyy sillekin kuitenkin oikeutettua pohjaa.

Kun Ranskan hallitus vuonna 1871 käydyssä ranskalais-preussilaisessa sodassa luovutti Elsas Lothringin Saksalle varsinaisten sotakorvausten lisäksi, viittaavat monet historjalliset seikat siihen, että Elsas Lothring luovutettiin Saksalle palkkioksi siitä, kun preussilaiset sotajoukot kukistivat ranskalaisten avulla sodan melskeistä nousseen Ranskan työläisten vallankumouksellisen hallituksen Pariisin Kommuunin, jonka uljaat taistelijat hukutettiin verivirtoihin.

Muutama päivä sitten lennättivät uutiset tietoa, että Saksan nykyinen hallitus on päättänyt jättää Ruhrin ja Reininmaan oman onnensa nojaan, lopettamalla avustuksen lähettämisen näiden onnettomien miehitysalueiden väestölle. Pahat kielet kertovat, että Stresemannin hallituskomennon tarkotuksena on heittää suoraa päätä nämä alueet ranskalaisten käsiin, antaakseen siten Ranskalle tilaisuuden perin pohjin murskata näiden alueiden vallankumouksellinen työväestö, joka yhdessä muun Saksan vallankumouksellisten työläisten kanssa uhkaa tehdä selvää jälkeä Saksan porvarien vallasta ja sen hännystelijöistä. Reininmaa ja Ruhri tulisivat näin ollen luovutettavaksi palkkiona Ranskan militaristeille siitä, että he ajoissa rientäisivät Saksan porvariston avuksi.

Saksan työläiset ovat kuitenkin oivaltaneet aseman ja päättäneet taistella viimeiseen saakka Ruhrin ja Reininmaan pelastamiseksi tältä katalalta kohtalolta.

"Revontulet"

Luulajassa, Ruotsissa, on jälleen alkanut ilmestyä suomalainen sanomalehti, joka selittää olevansa Pohjois-Ruotsissa ja pitkin Tornionlaaksoa asuvien suomal. työläisten äänenkannattaja. Lehti ilmestyi Suomen vallankumoustaistelun päättymisen jälkeen joitakin vuosia sitten ja kun se lopetettiin, niin lausuttiin siinä: «Olemme varmat siitä, että Norrbottenin suomenkieliset työläiset eivät kovin kauan voi olla ilman omaa sanomalehteään, vaan että he tulevat sen uudelleen nostamaan pystyyn». Se on nyt tapahtunut. Lehden ensiämäiinen numero selittää, että luottaen eri tahoilta tulleisiin vakuutuksiin, että lehteä tilataan ja kannatusta annetaan, on piiritoimikunta päättänyt yrittää. Julaistaan pieni viikkolehti kokeeksi. Emme lupaile suuria. Pääasia on tulkita työkansan tarpeita ja toimia. Ja kun suomenkielinen kansa tällä puolen rajan myötätunnolla seuraa tovereitten taistelua Suomen valkoista sortovaltaa vastaan, niin tulemme seuraamaan sitäkin».

— Kahdeksan tunnin työpäivän periaate tulee voittamaan! Se on jo syvälle juurtunut työtätekevän kansan tajuntaan ja eri teollisuuksissa on jo nyt alettu yhä enemmän perustaa toiminta tämän periaatteen pohjalle. Kahdeksan tunnin työpäivän yleinen toteuttaminen tulee vain vahvistamaan sen tarkoituksenmukaisuuden ja todistamaan sen hyvät ominaisuudet.

Muut lehdet

Ääni syvyydestä

Ne, jotka haluavat kuulla totuuden ääntä, seuratkoot mukana ja lukekoot tämän kirjotuksen siunattuun loppuun saakka. Eräs I. W. W. liiton toimihenkilö, jonka rehellistä ja totuuden harrastavaa mieltä eivät valhe ja ontot kehumisfraasit ole sokaisseet, on tarttunut kynään ja kirjottanut Industrialistiin suoria sanoja siitä rappeutuneisuudesta, mikä kuolemantautina jäytää I. W. W. liiton toimintaa. Mainitussa kirjotuksessa, jonka otsikkona on kritiikki, lausuu sen kirjottaja Myrsky seuraavaa:

«Kun jänistä uhkaa vaara ja jos se ei enään voi luottaa käpäliinsä, pistää se päänsä piiloon, jos sillä on siihen tilaisuus ja luonnollisesti kuvittelee silloin olevansa turvassa. Mutta tämä ei ole ominaista yksinomaan jänikselle, meillä ihmisillä on paljon samanlaisia ominaisuuksia. Mekin olemme monesti haluttomia kohtaamaan asipita sellaisina kuin ne todellisuudessa ilmenevät, vaan mieluummin aina omaksumme sen puolen, joka meille on mieluisampaa.

Kun henkilö suunnattomasti rakastuu johonkin toista sukupuolta olevaan henkilöön, menettää hän silloin tavallisesti arvostelukykynsä; näkee ihanteensa kohteena olevassa vain paljasta hyvää, vaikka todellisuus usein puhuisi päinvastoin. Tällaista ilmenee muuallakin, eikä ainoastaan miehen ja naisen välisissä suhteissa, kun vain osaamme sitä etsiä.

Tämä on yksi sellainen vähemmän hyvä puoli meissä, jota meidän ei ainakaan tulisi pyrkiä kasvattamaan, vaan mieluummin siitä pois pyrkimään. Kutakin tilannetta tulisi kohdata aina sellaisena kuin se todellisuudessa ilmenee, eikä pyrkiä sitä uskottelemaan toiseksi. Mieluummin tietysti ottaisimme vastaan hyvän kuin huonon, mutta halun ei pitäisi koskaan antaa ratkaista, vaan tosiasiain.

Jos minä nyt esimerkiksi väittäisin, että näiden keskivaltioiden puutavaratyöläisten keskuudessa on I. W. W. paljon voimakkaampi kuin se oli kolmisen vuotta sitten, vain siksi että minä niin mieluummin haluaisin, olisi se tosiasian kieltämistä; tosiasian, jonka jokainen asioita vähänkin seurannut tietää. Tai jos minä väittäisin sen olevan voimakkaamman Spokanen piirissä nyt, kuin vuonna 1917 ja -18 rauta-alueilla Michiganissa ja Minnesotassa voimakkaamman kuin muutamia vuosia sitten, olisi se samaten tosiasiain kieltämistä, jonkalaisesta taktiikasta käsittääkseni olisi järjestötyölle enemmän vahinkoa kuin hyötyä. On paljon parempi käsitellä tilannetta sellaisena kuin se todellisuudessa on ja jos siinä ilmenee jotakin mitä siinä ei saisi ilmetä, etsiä syy siihen, sillä jokaiselle ilmiölle löytyy syynsä.

Geo. Humon kierteli Michiganissa äskettäin puhumaretkellään, todeten toiminnan siellä olevan lamaannuksissa — entisen verrattuna, joka siellä ei koskaan yleispiirtein katsoen ole niin voimakasta ja ihailtavaa ollutkaan. Kuitenkin, ennenkuin Yhdysvallat yhtyi maailmansotaan, oli Michiganissa paljon I. W. W. liiton jäseniä; Bessemerissäkin sanottiin olleen noin 800 jäsentä. Toiminta myöskin alkoi olla mallikelpoista; muistan sen hyvin, kun olin silloin siellä...

Ja onhan sitä toimintaa joskus ollut Minnesotassakin rauta-alueella ja paljon enemmän jäseniä kuin nyt. Miksi on menty takasinpäin? Missä on syy? Onko se ollut vain hetkellistä innostusta? Eivätkö nämä mukana olleet ole jaksaneet syventyä teollisuusunionismiin? Onko paikkakunnilla ja tuotantosuhteissa yleensä kehitys kulkeutunut teollisuusunionismille kielteiseen suuntaan, vai onko nykyisissä olosuhteissa parempi pohja teollisuuksittain järjestymiselle kuin aikaisemmissa? Jos on, niin miksi on menty takasinpäin?

Eräs länteläinen toveri Industrialistissa olleessa paikkakuntakirjeessä äskettäin kritiseerasi näiden seutujen toimintaa, sanoen siinä olevan liiaksi «jepettämistä», mutta liian vähän todellista työtä teollisuusunionismin eteen. Täällä taas monet väittävät, että «jepettäminen» on välttämätöntä, jos mitään toimintaa ollenkaan aiotaan ylläpitää. Onko haalitoiminta näillä seuduin välttämätöntä siinä mitassa kuin sitä harjotetaan? Voitaisiinko siitä lakata, todellisen teollisuusunionistisen liikkeen eduksi? Onko täällä hyviä edellytyksiä työmaatoimintaan, jossa järjestömme todellinen pohja on? Nämä ovat kysymyksiä, jotka meidän pitäisi selvittää itsellemme ja toisille työläistovereille. Yrittää näitä peitellä ja uskotella itsellenne, että kaikki on niin hyvin kuin ollakin voi, on ei ainoastaan itsensä narraamista, vaan myöskin vahingollista.

Järjestömme toisenkielisissä lehdissä on näistä asioista, erittäinkin viime aikoina kirjoitettu laajasti ja avonaisesti, Industrialistissa ei mitään. Onko meillä niin kova sensuuri, vai emmekö me uskalla niihin koskea?

Toisten lisää, jos näistä asioista sallitaan kirjottaa. Toivon kuitenkin, että näistä kirjotettaisi ja kaikki joilla vähänkin on kykyä, lausuisivat mielipiteensä.»

—o—

Suomalainen virkavalta

Eräässä Suomen porvarilehdessä kirjotetaan:

Maatamme on sanottu virkamiesten luvatuksi maaksi. Sitä se on kautta aikojen ollutkin sekä palkkaetujensa että valtansa takia. Virkamies on ollut käskijä ja palkanmaksajat käskettäviä. Ja silloin kun virkamies on rikkaan miehen tavoin «elänyt ilossa herkullisesti», on kansa Latsaruksen tavoin nähnyt nälkää.

Kansanvallan vaatimuksesta on viimeaikoina olot jonkun verran muuttuneet. Tuskinpa monikaan virkamies enää voi käyttää pamppua valtikkana antaakseen pontta sanoillensa. Palkat ovat niinikään suhteellisesti pienentyneet. Onpa velvollisuudetkin taitaneet hiukan lisäytyä.

Yhdessä asiassa ovat kuitenkin virkamiehemme edelleen näyttäneet säilyttäneen entiset tapansa. He ovat usein ilmaisseet vanhan käsityksensä kansanvallasta. Muistuu mieleeni eräs kertomus eduskunnasta. Kerrotaan nimittäin erään valiokunnan puheenjohtajan, erään silloisen suomalaisen puolueen johtohenkilön, epämieluisan päätöksen jälkeen harmistuneena sanoneen seuraavaan tapaan: «Kyllähän te lakeja laaditte, mutta ei yksikään virkamies tule niitä toimeenpanemaan«. — Niin, silloin oli vielä maassamme venäläinen komento. Nyt on toisin. Lait vahvistaa tasavaltamme presidentti. Tästä huolimatta näyttää entinen menettelytapa yhä jakuvan.

En tosin voi puhua omista kokemuksistani, sillä seurustelen virkamiesten kanssa mahdollisimman vähän. Minulle on kuitenkin kerrottu esim. Kieltolakiin nähden, ettei virkamiehet likikään aina ole velvollisuuksiaan täyttäneet, vieläpä sitäkin, että virkamiehet uhmaavat lakia käyttämällä väkijuomia. Siinä yksi todiste väittämäni puolesta.

Vapauden hengetär

«Minä olen ihminen, minä olen voittaja. Minä hallitsen lihan heikkoutta, minä hallitsen ruumista, minä kohoan niiden yläpuolelle. Minä uhmaan varovaisuutta, minä uhmaan ruumiin tuskia, minä uhmaan vankilan koppia. Minä olen totuus, ja maailma tulee kuulemaan minun ääntäni. Minä olen oikeus ja minä tulen maailmassa hallitsemaan. Minä olen vapaus, minä rikon kahleet, nauran käskijöilleni ja julistan riemuiten orjuuden loppua! Ja koska kautta aikojen kaikissa maissa tämä pyhä voima on ihmissieluissa asunut, koska tämä mystillinen ääni on ihmisessä kaikunut, on ihmiskunta kyrkinyt yön pimeydestä ja raakalaisuuden sorrosta, on unelmissaan nähnyt vapaan ja onnellisen maailman.»

Joulurahat Suomeen!

Järjestöt ja yksityishenkilöt, jos aijotte lähettää Suomeen, joko sukulaisillenne, tuttavillenne taikka vankiloissa viruville tovereillenne avustusrahoja jouluksi, niin tehkää lähetyksenne oman liikkeenne, Vapauden kautta.

Kurssi Smk. 35:- C:dan dollarista

Lähetyskulut:

40c lähetyksistä alle $30.00, 50c lähetyksistä $30—$59.99, 75c lähetyksistä $60.00—$99.99 ja $1.00 kaikilta $100.00 taikka sitä suuremmilta lähetyksiltä.

Port Arthurissa ottaa rahalähetyksiä vastaan Vapauden sivukonttori, 121 Secord St., Torontossa A. T. Hill, 957 Broadview Ave., Cobaltissa, sikäläisen osaston takuulla, Rauha Gronberg.

Kaikki kirjevaihdolla tehtävät rahavälitykset on lähetettävä Vapauden pääkonttorin kautta.

Laivapiletteiä Suomeen ja Suomesta Canadaan. Tiedustelkaa pilettiasioita.

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

Pakinaa Port Arthurista

Kun Port Arthurin suomalainen Työn Temppeli valmistui keväällä 1910, oli yleisenä ymmärryksenä suomalaisilla, että se tulisi pysymään avoinna kaikille suomalaisen järjestyneen työväen toiminnoille, siitä huolimatta, vaikka varsinainen kontrolli rakennukseen kuuluikin sosialistiosastolle, jonka toimesta se Temppeli rakennettiin. Ja niinpä todella asianlaita sitten olikin kaiken sen aikaa, minkä Temppeli oli osaston hallussa. Ei tiedetä ainoatakaan tapausta, jolloin suomalaisia työläisiä olisi estetty pitämästä kokoustaan tai panemasta toimeen iltamiaan Työn Temppelillä, kunhan sellaisesta aikeesta vain tehtiin ilmoitus, elikkä sovittiin asianomaisten osaston toimihenkilöitten kanssa. Tarvitseepa vain muistaa esim. ne kolitokka-, laivatelakka- ja elevaattorityöläisten y.m. lakot; vaikka ne eivät suinkaan olleet mitään «suomalaisten hommaa», jos niissä sattui olemaan joku suomalainenkin mukana, mitenkä silloin lähdettiin koko joukolla työpaikoilta suoraapäätä suomalaiselle Työn Temppelille, vähääkään epäilemättä, etteikö siellä saataisi pitää kokousta. Siellä saatiin, saatiin aikailematta, saatiin siksi, että **Työn Temppeli oli rakennettu työläisten toimesta työläisiä varten....**

Tulipa sitten toinen aika. Duluthiin kasvanut, sekavaperäisiä syndikalistisia käsitteitä omaksuva blokki oli alkanut «trillata» suuntaansa «sisälle». Se lähetteli opetuslapsiansa yhden toisensa perään, pyöreä hämähäkinverkko («uuden teollisenyhteiskunnan rakennuspiirustus») taskussa, — minne? Ei pimeimmille taantumuksen perukoille, missä synodalaisuus ja vanhoillisen tietämättömyyden muurit olivat lujimmat, niinkuin teki suomalainen sosialistijärjestö lähettäessään puhujiaan m. m. Martin Hendriksonin pimeätä Wyomingia valloittamaan, opettamaan luokkataistelun alkeita sinne, jossa työväen järjestäytyminen oli kokonaan vierasta, ei, vaan nuo opetuslapset lähetettiin tappelemaan jo järjestyneitä työläisiä ja heidän järjestöjään vastaan, koska jo tehdyn työn sotkeminen oli paljoa helpompaa kuin «pystystä metsästä tarvekalun veistäminen». Se blokki lähetti opetuslapsensa rävämään kaikkia, mikä jotenkin koski suomalaisen sosialistijärjestön toimintaa. Eritoten jujistettiin tuima tappelu haaleja ja niinsanottua «haalisosialismia» vastaan siellä, missä suomalaisilla sosialistiosastoilla oli omissa nimissä haalinsa. Nämä opetuslapset sanoivat olevan kokonaan tarpeettomia työläisille omat haalirakennukset. Ja kun niistä haaleista useastikin oli velkaa morkettikomppanioille, niin hoilottivat he, että on anteeksiantamaton rikos työläisiltä työntää varojaan «porvarillisille morkettikomppanioille»! Tuollainen hoilotus oli ylimmillään täällä silloin kun se viimeinen isompi «tevvoollisuustyöläisten» lähetys saapui Canadaa «valloittamaan» v. 1918—19 vaiheissa, ollen siinä «valloitusarmeijassa» niinkin huomattavia «tevvoollisuustyöntekijöitä» kuin Kasperit ja Pellon Väinöt («Tampere») jumpparinsa» ja puolijalkaa pitkän «taipperineulansa» («pettämättömimmän proletaarimerkin») kanssa.

Port Arthurin suomalainen sosialistiosasto sai silloin määräämättömän loka- ja häväistystulvan osakseen. Kaikki keinot sitä vastaan ja sen parjaamiseksi olivat luvallisia ja otettiin tuon «valloitusarmeijan» taholta käytäntöön. Työn Temppeli oli saatava pois sosialistiosaston kontrollista hinnalla millä hyvänsä. Ennakkoluulojen kylväminen sellaisten työläisten mieliin, jotka juuri nimeksi tai eivät ollenkaan olleet ennemmin olleet mukana työväenliikkeessä eli minkäänlaisessa joukko- ja yhdistystoiminnassa, oli pääasiallinen tehtävä jokaisella metsäkämpällä talviaikaan, ja keväällä kaupunkiin saavuttua palloruumissa ja Työn Temppelin edustalla, joka edusta päivät pääksytysten kurisi mustanaan kämpillä usutettua, «pikkuporvareista kokoonpantua sosialistisastoa» vastaan vihamielistä ainesta. — Ja kuitenkaan ei niihin aikoihin Port Arthurin osastossa ollut niinkään monta «pikkuporvaria» kun on tänäpäivänä OBU:n kannatusrenkaassa! Me silloiset osaston jäsenet, joukossa miehiä, jotka olivat pitkät vuosikaudet uhranneet aikansa ja energiansa osaston toimissa, päivätyönsä päätyttyä ahertaneet puoliöihin ja sivukin harjoituksissa ja muissa osaston toimissa, me olimme suurimpia hunsvotteja ja lurjuksia, mitä maa ikänänsä saattaa päällänsä kantaa. Tuo suurisuinen «valloitusarmeija» kerskui olevansa oikeita bolshevikeja», mitä tulipunaisempia vallankumouksellisia, viitaten aina Venäjälle, että: «katsokaa mitä me bolshevikit olemme siellä tehneet, mutta mitäs te, s—tanan «keltaset», scheidemannilaiset, noskelaiset, kerenskiläiset ja sen seitsemät vastavallankumoukselliset; mitä te olette saaneet aikaan? Toista se on «yhden suuren union» kanssa, kun se tulee ja siihen yhtyvät kaikki työläiset, niin se se vasta onkia eri rytinää»!

Nuo «tuotannon palveluksessa» olevat «pohjajoukon esitaisteilijat» levittelivät mitä päättömimpiä juttuja jokaisesta sosialistijärjestön jäsenestä, joka vähänkin huomattavimmin otti osaa toimintaan. Kaikilla niillä oli satumaiset palkat! Osastomme huvitoimikunnan jäsenet pistivät taskuihinsa vuoronperään ainakin osan, ellei koko iltamien tuloja! (Mikä kohtalon iva, että nuo samat räkyttäjät ovat saaneet nyt vuorostaan kuulla omilta «aateveljiltään» samoja syytöksiä, milloin ovat välinensä nokkaantuneet!) Osaston palveluksessa olleet toimitsijat, kuten näytelmäseuran johtaja ja nälkäpalkalla toiminut iäkäs talonmies, «janitori» olivat hirmuisen suuria «köyhälistön syöttiläitä» armonvuosina 1918—19. Mutta sitten kai ne samaiset toimet ovat laanneet olemasta niitä «syöttiläänvirkoja» kun niihin pääsivät käsiksi «tuotannon palveluksessa» ahertelevat rappupaartilaiset!

Lyhyesti sanoen: koko sosialistiosasto se oli ainoa pahuuden alku ja juuri koko maailmassa. Sen kun saisi pois tieltä, häviämään, kuolemaan, niin seuraisi kaikki muu autuus aivan kuin itsestään! Siinä samassa tuoksauksessa se sitten luisuisi Työn Temppelikin «tevvoollisuustyöläisille», oikean «pohjajoukon» käsiin!

Ja se pirullinen myyräntyö, **vähemmän asioita tuntevien**, ja ennen kaikkea, niitä **pintapuolisemmin käsittelevien** keskuudessa onnistui. Temppelin varoja vaatinut ylläpito alkoi käymään yliluonnollisia voimia kysyväksi taakaksi osastolle. Toimiva jäsenistö alkoi uupua. Se vetosi useamman kerran, m. m. Vapauden palstoillakin, suomalaisiin työläisiin, kuinka välttämätöntä olisi, että työläisten hallussa olisi oma haalirakennus, jonne tarvittaissa voitaisi kokoontua. Sillä kriitillisten hetkien tullessa voivat haaleja omistavat porvarit sulkea meiltä kaikki kokoontumispaikat. Vaan turhaan! Suuren joukon mielipide oli siihen aikaan myrkytetty siksi laajalti, että terveenjärjen ääni ei ottanut kuuluakseen. Uskottiin vain ja odo-

CAPLAN'S

on ostanut lähelle $8,000 arvosta vaatetustavaraa

Maksanut siitä ainoastaan 23c. dollarista

Kaikki myydään. Kauppa suljetaan perjantaina, valmistaudutaan lauantaita varten

Kello 9 a.p. ja kello 4 ip. myydään sukkia 5c pari

300 paria miesten täysivillasia sukkia myydään lauantaiaamuna kello 9 .... 5c pari

300 paria näitä samoja sukkia myydään kello 4 lauantai-iltapäivällä 5c pari. Ainoastaan 3 paria jokaiselle ostajalle.

Sweteritakkeja, raskaita, täysivillasia, joita on ennen myyty $3.50, nyt myydään .... 98c.

125 paria miesten työhousuja, ennen myyty, $4.50, nyt myydään $1.98

«Penmans ja Thermo Knit» yksimittaisia aluspukuja, tavallinen hinta $6.00, nyt myydään $1.98

Työrobesseja, Dominion tekoa, tavallinen hinta $6.00 nyt myydään ....$1.98,$2.98 ja $3.95

Kaksi joukkoa miesten sukkia, 200 tusinaa kummassakin, näitä myydään nyt .... 19 ja 29c pari

Kello 9 lauantai aamuna annetaan ilmaiseksi jokaiselle ensimmäiselle 30 ostajalle, ostaen $2.00 edestä tai yli, yksi pari naisten silkki ja villa sekaisia sukkia, joitten arvo on $1.50 ja jokaisessa parissa on rahaa 25 senttiä aina $10.00 asti

Kauppa avataan täsmälleen kello 9.

72 ainoastaan miesten mackinaw paitaa, joita on ennen myyty $4.00, nyt myydään kaikki $1.29

500 kappaletta miesten villaisia alusvatteita, joitten tavallinen hinta on $1.50 nyt myydään .... 49c.

200 ainoastaan miesten lakkeja, nahka korvausuojustimien kanssa, ennen myyty $2.00 nyt .... 49c.

Miesten kintaita, hanskoja ja pullover kintaita tehty «Genuine Horsehide» nahasta joitten tavallinen hinta on ollut $2.00 ja $2.50 pari nyt myydään .... 89c.

Signal overhaaleja, 700 paria joita on ennen myyty $2.75 pari, nyt on .... $1.39 pari

Naisten viimeista muoteja talvi palttoja, tavallinen hinta ollut $30.00 nyt myydään $13.95

Naisten palttoja joita on myyty $45.00 nyt myymme kaikki $18.95

150 paria miesten kenkiä joita on tavallisesti myyty $6.00 nyt kaikki myydään $1.95

100 ainoastaan, miesten harmaita ja sinisiä työpaitoja harvinainen tilaisuus .... 39c.

80 ainoastaan tavallisia $2.00 miesten pyhä paitoja eri kokoisia ja värejä nyt myydään .... 79c.

$1.00 yllätys laatikoita, joissa on makeisia paperosseja kyniä, tupakka Talcum Powderia, saippuaa ja muita käytännöllistä tavaraa, joita voitte käyttää. Näiden arvo on $3.00 aina $5.00 saakka. Tulkaa valloimaan $1.00

Viivytteleminen on teille vahingoksi. -- Ostakaa yksi näistä laatikoista. -- Olette tyytyväisiä

Kymppisentin vieressä **CAPLAN'S** Vilho Vihuri, Liikkeenhoit.

tettiin sitä «yhtä suurta uniota» ja siltä jotakin aivan autuaaksitekevää!

Se «yksi suuri unio» tuli «valloitti» ja — «voitti»! Me senkin nyt sitten tunnemme...! Ja se «pohjajoukko», ne «tevvoollisuustyöläiset» saivat sen Temppelin hoteilsiinsa, saivat «autuuden», jota niin hartaasti halusivat. Joten **luulisi nyt kertakaikkiaan heidän olevan täysin tyytyväisiä.**

Perustivat s i t t e n jonkilaisen kymppisentinseurakunnan «OBU:n kannatusrenkaan»- nimellä asumaan Työn Temppeliä. Se seurakunta otti huolehtiaakseen Temppelin morketin maksusta. Eikä noilla «pohjajoukon» nimissä hoilottaneilla ole sentinkään todistusta siitä, etteikö tuo samainen morkettikomppania olisi tänäpäivänäkin **yhä porvarillinen kuin se oli vuosina 1918—19!** On jolloinkin sanottu, että «susi saa syitä, kun sen tekee lampaanlihaa mieli»!

Entäpäs se «haalisosialismi»? Se kaiketi jäi «sosialistiosastolaisena» tapana pois «oikeilta bolshevikeilta»? Mitä vielä! Se seurasi kiinteästi matkassa, kuin Saton Jussi T e m p p e l i n mukana perintönä! Kymppisentinseurakunnan tanssimylly pyörii yhtä vinhaa vauhtia kuin pyöri aikoinaan osastonkin. Ja «tiiatteria» pelataan samoin, sillä eroituksella vaan, että kun esim. osastoissa ovat viime vuosina esitelleet luokkataistelu aiheisia ja vallankumouksellisia näytelmiä, ovat kymppisentinseurakunnassa heiluneet pääasiallisesti «Pekan naimapuuhissa» «Housuttomina herroina» «Parisängyjen» vaiheilla!

Mitä muuten tulee siihen «periaatteelliseen» puoleen, jonka «pohjalla» tuon seurakunnan toiminta tapahtuu, on se sitä samankaltaista viheliästä sekasoppaa, sinne tänne luikertelemista, mutta aina kuitenkin etupäässä omaa, ahdasta nurkkakunta-etua tavoittelevaa, jota Industrialistin taholta on työläisille opetettu ja tyrkytetty... «Williamsin raportti», «Työläisten oppositsioni Venäjällä», ja porvarillisen anarkisti Alexander Berkmanin «Kronstadtin kapina», jossa ylistetään vastavallankumouksellisten tekemää kapinaa työläisten—Venäjää vastaan, jotka kapinoitsijat sittemmin **Suomen valkonen hallitus otti avosylin vastaan** ja sulki hellään suojelukseensa. ja josta kapinasta **porvarilehdet tiesivät toitottaa jo päiviä ennen, kun se oli puhjennutkaan!** Nuo mainitut kirjaset ovat kymppisentinseurakunnan «käsikirjoja» ja siis toimintansa sen mukaista... Niitä kirjasia he myyvät ja levittävät!

Onko sitten kummastelemista, vaikka Temppelin ovet pysyvätkin osaston edessä visusti kiinni, kun avaimet kerran ovat noin «saletissa» huomassa? Monista eri yrityksistä huolimatta ei osastolle ole annettu toimintamahdollisuutta Temppelillä. Eikä siinä kaikki, vaan on osaston toiminnalle tehty siltä taholta kaikenkaltaista kiusaa, mikäli on voitu, revitty ja tuhrittu osaston iltamailmotukset y. m., kuten jo aikaisemmin on kerrottu. Mutta siitä huolimatta osasto ei ole kuollut, ei sittenkään, vaikka sitä kuolemaa niin hartaasti on toivottu, toivottu siksi, että osaston hankkima, velaton, laillinen $8,000 arvoinen irtaimisto, mikä vieläkin on Temppelillä, saataisi niiden hyväksi, jotka osastolle ovat hautaa kaivaneet....

*

Port Arthurin suomalainen osasto ei ole kuollut, se elää, se voimistuu! Sen jäsenmäärä on nyt jo suurempi kuin OBU:n kannatusrenkaan. Siinä on **vähemmän «pikkuporvareita» tai sellaisiksi pyrkiviä,** kuin OBU:n kannatusrenkaassa, — jos sellaista analysoimista on välttämätön käyttää. Ja kuinka paljon enemmän olisikaan osastossa jäseniä, kuinka paljon vilkkaampaa sen toiminta, jos sillä olisi ollut pahanenkaan oma huoneusto viime vuosina. Mutta kun ei ollut pienintäkään vakituista suojaa, vaan täytyi kokoontua siellä, missä kulloinkin sattui tyhjää nurkkaa löytymään. Vasta parin kuukauden aikana on ollut lukutupa Vapauden uutistoimiston sivulla. Siellä on kokoonnuttu, siellä pidetty laulu-ja näytelmäharjoitukset. Mutta sellaisessa ahtaudessa ei käy osaston toiminta pitemmän päälle laatuun. Täytyy olla haali, jossa voi menestyä toiminta täydellisemmässä, tarkoitustaan vastaavammassa määrässä. On saatava riittävä tila puhetilaisuuksia ja iltamien pitoa varten, tilaa harjoituksille jne. On hankalaa ja kallistakin etsiä aina, mistä saisi kuhunkin tarpeeseen huonetta. Ja jos sitten olisi sellaisia huoneustoja tarjolla, mutta kun niitä ei löydy, niin on oma talo välttämätön. Maaperä osastotoiminnalle käy päivä päivältä otollisemmaksi. Se «yhden suuren union» kuume alkaa hiljalleen laskea **yleismaailmallisten tapausten kulkua vähänkään seuraavien keskeen,** niin täällä kuin monilla muillakin paikoilla, jossa se valtavimmin oli ilmennyt. Se kannatus, joka tämän vuoden ajalla on tullut osaston iltamien osalle, todistaa sitä. Se jo yksin antaa rohkeutta ponnistella eteenpäin. Senpätähden Port Arthurin osasto päätti laittaa oman talon, oman kodin vakituisen toimintapaikan itselleen. Suunniteltiin uuden talon rakentamista. Vaan kun sellainen olisi kysynyt suuria varoja vähävaraiselta osastolta, päätettiin ostaa tyhjänä seisonut **entinen Työkansan rakennus** Temppelin vieressä. Se oli tarjolla $3,500 kauppasummasta, mitättömän pienellä käsirahalla, ja verrattain edullisilla maksuehdoilla. Korjuu tosin vienee paljon tuhatta dollaria, ennenkuin rakennusta voidaan käyttää osastotoimintaan. Mutta valmistuttuaan sopiikin sinne iltamatilaisuuksiin 250—300 lukuinen yleisö. Samoin on rakennuksessa tilaa ruokalaa ja myöskin Vapauden uutistoimistoa varten, joka sekin tultaneen siihen sijoittamaan. Niin että kahden viimemainitun liikkeen vuokra helpoittaa osastoa m a k s u velvollisuudessaan tuntuvasti. Rakennuksen perässä on lotilla riittävästi tilaa, johon jolloinkin rakentaisi uuden lisäyksen avarampaa näyttämöä varten, sen nykyiseksi näyttämöksi tuleva tila jäisi salin suurennukseksi.

Ajattelipa jo suunniteltu uuden talon hankkimista niin mitä kannalta saattamista sille asteelle, jolle se on saatava, jolle se **johon työväenluokan yhteinen asia meitä velvoittaa,** olisi sen tomme tekemä kauppa **ehdottomasti oikealle kohdalle osunut.** Päästä kertakaikkiaan vapaaksi alituisesta haalinpyynnöstä niiltä, jotka valtaan ja väärintekoon, holtittoman rähjäyksen päälle ovat toimintansa rakentaneet; saada lopultakin jättää Temppelinsä kanssa omin hoteisiinsa, eikä «vaivata» heitä siinä enään kuuna kullan valkeana, kas se jo on suuresta merkityksestä! Sillä eihän alituinen «ruinaaminen» niin hauskalle tunnu. Jos se kuorma sitten tuntuu heistä raskaalle ja keveälle, on se heidän asiansa!...

Olisittepa nähneet sitä innostusta, millä päätös oman talon ostosta otettiin osaston kokouksessa! Naisväki varsinkin oli haltioissaan; mikä lahjoitti kympin, mikä viitosen «käsirahoiksi», että saadaan kaupat kiinni. Samoin miehet, toiset lahjoittivat «tekeviä», toiset lupasivat niin ja niin paljon ilmaista työtä rakennuksella, — johon kuka sekin on «tekevää». Toverilaisten tuli samoin jo kohta satanen. Kunhan kaupat lopullisesti ehtivät valmistua, alkavat työt rakennuksessa. Ja jos kaikki käy toivottua latuaan, olemme omassa talossamme joulujuhlilla. Me ehkä tarvitsemme jossakin määrässä ulkopuolella olevien toverien avustusta tässä alkuvaikeudessa, mutta olemme vakuutetut, että kaikkialla ymmärretään, mistä merkityksestä on saattaa meikäläinen toiminta Port Arthurissa sille tolalle, jolle se on välttämätöntä suomalaisen suurimmassa keskustassa Canadassa! Siis, suhtautukaa **hommaamme sen mukaisesti!**

Tyhmä Tuomas.

Toronton uutisia

T. k. 18 päivä pidetyssä osastomme työkokouksessa päätettiin seuraavia asioita: uusina jäseninä yhtyi osastoon allamainitut toverit: Frans Keinonen, Helmi Vakkurin ja Emel Vauhkonen. Suomen orpolapsille avustusta keräämään valittiin toverit O. K. Jokela, J. Kahila, Aili Lindala ja Mrs. Airola. Port Arthurin keräyslistojen johdosta syntyi vakava keskustelu, sillä päätöksellä, että jos eivät Arthurin toverit ilman tällaista pientä avustusta, mitä me olemme tilaisuudessa antamaan, voi huonetta laittaa, niin yhtä pieni mahdollisuus olisi sitä hallitessa. Keskuskomitean lähettämä kehoitus industrialorganiseerasjain ja osastojen johtokuntien on kutsuttava ei-union jäsenet kokoukseen ja kysyä syy miksi eivät tahdo liittyä ammattinsa taloudelliseen järjestöön.

Joulukuun 2 päivä puhuu tov. J. B. Woodsworth Labor Temppelissä. Mainituksi ajaksi ei järjestetä mitään talolle, sillä puhujaa mennään kuulemaan koko joukolla.

Joulua vietetään niinkuin ennenkin ja komitea pitää siitä huolen, että suurempi perheellisilläkin on mahdollisuus olla mukana.

Erkki.

Cobaltin uutisia

Taaskin yksi uhri lisää kapitalismin uhrialttarille. Nuori italialainen kavostyöläinen joutui kuoleman uhriksi työskennellessään ensimäistä päivää Nipissing kaivannossa kun kiviä ja timpereitä putosi hänen päällensä. Meidän kaivostyöläisten keskuudessa tällaiset tapahtumat eivät ole harvinaisia, sillä kapitalistinen järjestelmä ja katkera taistelu elämästä pakottaa meitä kaivostyöläisiä työskentelemään jos minkälaisissa kuolemanluolissa. Monta tällaista tapausta voitaisiin välttää jos edes hiukankaan työläisten suojelusta työnantajain puolelta olisi olemassa meitä työläisiä kohtaan. Näitä tällaisia tapauksia tapahtuu niin kauan kun työväenluokka nousee ne poistamaan ja parempia työ- ja elämän mahdollisuuksia itsellensä vaatimaan. Jokaisen palkkatyöläisen velvollisuus on liittyä jäseneksi työväenjärjestöihin, sillä jokaisen työläisen oma taloudellinen tila ja koko kärsivän ihmiskunnan katkera taistelu olemassaolonsa puolesta veristä vääryyttä ja riistoa vastaan velvoittaa siihen, eikä meidän tehtävämme ole sillä täytetty, että liitymme jäseneksi järjestöihin, vaan meidän on otettava tarmokkaasti osaa toimintaan, meidän on kehitettävä ja kasvatettava itsemme tietoisiksi luokkataistelijoiksi. — H. H.

Meille kirjotetaan Kauhavalta, että Canadaan on tullut sieltä seuraavat valkoset: Johan Viinamäki eli Polvi, Johan Hannuksela ja Augusti Ylitalo. Yllämainitut pojat ovat kotoisin Kauhavan Hirvijoen kylästä.

PAINIT

Uusintaottelu. — Parhain tähänastisista.

Kokko ja Karhunsaari

Voittaja saa 60 pros. tuloista.

GRAND OPERA HOUSE

Tiistaina, marraskuun 27 päivänä 1923

Sisäänpääsy 75c., $1.00, $1.50 ja sotavero.
Joku lavapiletti $2.00.

Sitten on nyt juuri lähtenyt Kustaa Kumpu ja Victor Härmänmaa. He ovat kotoisin Kauhavan Ylikylästä. Varmuudella tiedetään, että ainakin osa heistä on Pohjois-Ontariossa joko Timminsissä, South Porcupinessa eli niillä ympäristöillä.

Myöskin kirjeessä mainitaan, että jos yllämainitut miehet jossain esittävät jotain todistuksia sikäläisiltä työväenyhdistyksiltä, niin ovat ne väärennettyjä.

Muuten kirja on tullut varmoista lähteistä, joten siihen voidaan luottaa. Toivomme, että toverit antavat lahtarin tuta, että meni mihin hyvänsä, niin kommunistien aurinko aina polttaa heidän saastaista sieluansa, jos heillä sellaista on.

Eri paikkakunnilta

SALMON ARM, B. C.

Osaston toiminnasta ei ole muuta kirjottamista kuin että kokoukset on pidetty säännöllisesti koko kesän. Lukurengas toimi säännöllisesti ja nuorisoliitto on toiminut koko kesän.

Piiritoimikunta viime kokouksessaan päätti laittaa kiertävän sanomalehtiasiamiehen kulkemaan marraskuun ajalla, jonka tehtäviin kuuluu myydä kaikkia joulukirjallisuutta ja olla samalla tupa-agitaattorina.

Se kauan harjotusten alla ollut F. Hyrskeen kirjottama kappale «Vaimo jonkas minulle annoit» näytellään 1 p. joulukuuta Salmon Armin suomalaisella haalilla. Sinne tietysti joka mies ja nainen katsomaan. Kappale on kolmessa näytöksessä ja kirjotettu mitä humoorillisimmin ja esitys varmaa, sillä kappaletta esittää vanhat näyttelijät. — F. X. K.

ILMOITTAKAA VAPAUDESSA

Iltamat

—pidetään—

Suomen punaorpojen hyväksi

M. Laineella Connaught Sta. Ont.

Sunnuntaina 9 p. jouluk. klo 2 jpp.

Saapukaa joukolla avustamaan punaorpojen kurjaa kohtaloa.

Iltamatoimikunta.

Eri paikkakuntain ilmotuksia

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samallaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samallaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c. ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURYN ILMOTUKSIA:

Rahaa Suomen Vapauden kautta. Aina päivän korkein kurssi.

Hyvä valikoima fountainkyniä Vapauden konttorissa.

Suomen rahaa ostetaan Vapauden konttorissa.

Canadian National Express Money Ordereita Canadaan ja Yhdysvaltoihin myydään Vapauden konttorissa. Kustannukset samat kuin Post Money Ordereissa.

Ensiluokkainen räätäliliike, tekee uusia pukuja sekä prässää ja korjaa vanhoja. — Hisko Kauhanen, Box 524, Sudbury, Ont.

Ainoa suomalainen suutariliike Sudburyssa, valmistaa pieksuja (shoeback) veden pitävästä nahasta tilausten mukaan ja myöskin hiihtopieksuja. Hiihtäjät, ottakaa tämä huomioonne. Tilaukset lähetetään joutuin, vanhat kengät korjataan huolellisesti. E. Hillman, Box 778, Sudbury, Ont.

PORT ARTHUR, ONT.

Lipeäkalaa ynnä puolukoita on saapunut J. Aarnion lihakauppaan 319 Bay St. Port Arthur, Ont. Puhelin 1724, J. Aarnio.

Kelloseppä. Kaikkia kello- ja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni. Myöskin uusia kelloja myytävänä. I. S. Salo, 17 Johnson ave.

TORONTO, ONT.

Suomalainen Ruokala odottaa ruokavieraita. Mrs. Holm, 41 Widmer St., Toronto, Ont.

SOO, ONT.

Hinsberger Harness Companylta saatte kirstunne, blankettinne ja valjaanne. Hinnat ovat oikeat.

FORT WILLIAM, ONT.

Kotileipomo valmistaa parhaimmat leipomotuotteet. Huolellisin koti-, sekä ulkolähetysliike kaksoiskaupungeissa. Home Bakery Co. 740 Simpson st., Fort William, Ont. Puhelin 1388.

The Maine Tailoring Co. Naisten ja miesten räätäli. Suuri varasto kankaita. Puhelin 1185 S. — 201½ Simpson St. Fort William, Ont.

C. A. Stenback, välittää ostajille ensiluokan lihaa, palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742. 639 Simpson St., Fort William, Ont.

TIMMINS, ONT.

Parturiliikkeeni sijaitsee 55—4th Ave. — Ida Laine.

Hieroja Ida Kivistö ottaa vastaan potilaita 78 Elm St., Box 688, Timmins, Ont.

Räätäliliikkeeni sijaitsee N:ro 66, 5 Ave. — J. Rintanen.

Teen parturintyötä palloruzmässa, 58—4th Ave. J. Oksanen.

J. N. Desmarais B. A.

LAKIMIES, ASIANAJAJA, NOTARIO

Konttori Laforest Block, Hochelaga pankin yläkerrassa.

Creighton Poikatalo

HUONEITA JA RUOKAA päivittäin, viikottain ja aterioittain.

Osote: Box 91, Creighton, Ont.

Sudbury Collecting Agency

Tarmokkaat saatavien perijät perivät tilisaatavia, nootteja ja laskuja sekä Canadassa että ulkomailla.

ARTHUR LAUZON

P. O. Box 639, Stafford Block, Sudbury, Ont.

ERICK PIIRAISEN

Parturiliike—Tupakkakauppa ja Pallorumma sijaitsevat

67 Lang St, Cobalt, Ont., Can.

Sudburysta

Niille henkilöille, jotka Sudburyn osaston kautta ovat hakeneet todistuksia puoluesuhteistaan Suomesta, Sudburyn S. Osaston tutkijakomitea haluaa ilmottaa, että Suomesta ei ole saapunut todistuksia pitkään aikaan. Niin pian kun taas ensimäinen lähetys saapuu, ilmotamme siitä heti lehdessä, ja julkaisemme myöskin niiden nimet, joille todistuksia on saapunut.

Arvokas ohjelmailtama on osaston haalilla lauantai iltana. Kuten tässä lehdessä olevasta ilmotuksesta selviää esitetään tässä iltamassa kaunis yksinäytöksinen operetti, jota ei yhdenkään taiteen harrastajan sovi jättää näkemättä, siksi että sen arvoisia esityksiä ei nähdä usein eikä tätäkään enään esitetä toista kertaa, joten niiden, jotka aikovat nähdä tämän kauniin operetin, tulee ohjata askeleensa Liberty haalille lauantai iltana. Kun vielä muistamme, että lauantai-illan iltamassa tullaan tämän ohella esittämään arvokas ja hauska ohjelma ja lopuksi tanssimaan, niin voimme varmuudella sanoa, että tästä iltamasta tulee taaskin muodostumaan hyvin arvokas ja hauska. Saapukaa joukolla.

Ohjelma- ja keskustelukokoukseen Liberty haalilla ensi sunnuntai iltana tulee meidän rientää runsaslukuisina. Yksi päivän tärkeimmistä kysymyksistä alustetaan kokouksessa keskusteltavaksi ja sen lisäksi esitetään useita numeroita muuta ohjelmaa. Äänenkannattajamme «Proletaarin Nyrkki» ilmestyy myöskin ja siinä tulee varmaankin taas olemaan paljon hyviä kirjotuksia, joita me olemme aina ennenkin niin mielellämme kuunnelleet. Ohjelma- ja keskustelukokouksa ei olekaan pidetty säännöllisesti pitkään aikaan ja sentähden tulee meidän nyt rientää joukolla tähän kokoukseen, eikä vain tähän ensi sunnuntai-iltana pidettävään, mutta jokaiseen seuraavaankin, sillä näissä kokouksissa on meillä tilaisuus keskustella päivän tärkeimmistä kysymyksistä ja lisätä sen kautta tietoisuuttamme. Menkäämme suurella joukolla tähän opettavaan tilaisuuteen.

Järjestään kaikissa Sudburyn läpi kulkevissa junissa viime päivinä on kuletettu metsänriistää. Peuran metsästäjäin sanotaan yleensä olleen tyytyväisiä saaliiseensa ja onpa useita hirviäkin kaatunut muun riistan mukana. Tänä metsästyskautena on näilläkin ympäristöillä käynyt lukuisia «hunttareita» aina Yhdysvaltain puolelta saakka.

Kauppalamme tilien kurja tila on nyt vihdoinkin tullut päivänvaloon virallisten tutkimusten kautta. Hallituksen tilintarkastaja on viime kesänä julkisuuteen tulleiden tiliostkujen johdosta toimittamiensa tutkimusten johdosta jättänyt raportin kauppalamme neuvostolle, jossa raportissa tehdyt paljastukset ovat hämmästyttäneet itse kauppalan hallinnon jäseniä. Tilijuttu oli esillä neuvoston viime kokouksessa, jossa tehtyjen paljastusten johdosta kauppalan rahastonhoitaja Mr. Ross jätti erohakemuksen toimestaan. Neuvosto ei tehnyt vielä mitään päätöstä tässä surkean kuuluisuuden saavuttaneessa tiliasiassa.

Sikäli kun tilintarkastajat selittävät, kauppalamme kassassa ole ilmennyt erikoisempaa vajausta, mutta merkinnät muuten ovat mitä suurimman sekamelskan vallassa. Niinpä katujen öljyämistä koskevat tilit ovat aivan sekaisin. Kirjoissa on muun muassa 800 dollarin lasku katujen öljyämisestä, mutta mistään ei päästä selville, kuka tuon summan on maksava. Myöskin on mahdoton päästä selville kuka on maksava vuonna 1921 noin kolmen sadan dollarin arvosta myydyistä puista ja hiilistä. Joiltakin on kannettu veroja kahteen otteeseen samalla kun muutamia omaisuuksia on myytetty verorästistä kaksi eri kertaa. Asuntokomissionin kirjat eivät lyö yhteen kauppalan kirjojen kanssa. Niinikään on käynyt selville, että veronkantaja on tilittänyt enemmän kuin mitä hän kirjojen mukaan on veroja kantanut. Koululautakunnalle on annettu varoja enemmän kuin mitä olisi ollut oikeutettua. Vuoden 1921 tilibalanssit ovat kokonaan kelvottomia, sillä omaisuudet ja vastattavat ovat viety väärin kirjoihin. Verojen merkinnät ovat sekaisin. Verotilejä ei ole koskaan pidetty balansissa rahastonhoitajan tilien kanssa. Tilien surkeaa tilaa on omiansa osottamaan sekin, että rahastonhoitaja ei ole koskaan pitänyt kirjojaan balanssissa. Hän ei ole vuosikausiin, yhtä ainoaa poikkeusta lukuunottamatta, ottanut edes koebalanssia kirjoistaan. Omituista on myöskin, että edelliset tilintarkastajat ovat antaneet muistutuksia kauppalan tilien huonosta tilasta, mutta kauppalan hallinto ei ole ottanut muistutuksia huomioon. Kaikki on saanut jatkua tässä käsittämättömässä sekamelskassa vuodesta vuoteen.

Tilien hoito näyttää nyt kertakaikkiaan joutuneen sellaiseen pisteeseen, että jotain on ruvettava tekemään niiden korjaamiseksi. Ehkäpä tämä tilijuttu tuo vielä päivänvaloon yksiä ja toisia asioita, joita me emme osaa vielä aavistaakaan.

«Punainen Laukka» kappaleen harjoitus ensi maanantai iltana osaston haalilla kello 8. Kaikkien roolikenhilöiden ehdottomasti oltava täsmälleen paikalla. K. G. A.

Piirijärjestöjen asioita

Canadan Työläispuolueen Suom. järjestön 7:nen piirin osastoille.

Piiritoimikunta 28 p. lokakuuta pitämässään kokouksessa päätti ottaa puhujaksi piiriimme tov. John Sjölundin. Järjestettiin ja hyväksyttiin seuraava matkaohjelma:

Marraskuulla:
Albion 22 p.
Websters Corners 23—24 p.
Vancouver 25—26 p.
Sointula 28—29—30 p.

Joulukuulla:
Sointula 1 p.
Lund 3—4 p.
Cibsons Landing 6—7 p.

Osastojen kullakin paikkakunnalla on järjestettävä ja ilmoitettava tilaisuudet hyvin ja paikkakunnilla missä ei ole osastoa pyydämme tovereita ottamaan ylläesitetyt päivät huomioon järjestäen ja ilmoittaen tilaisuudet, sillä siten voidaan koota työläiset joukkoina kuulemaan ja saada matka onnistuneeksi.

Puhetilaisuuksien yhteydessä tulee antaa tilaisuus keskusteluun puheen johdosta ja puhujan tehdä asianmukaisia selityksiä.

Toverillisesti
Piiritoimik. puolesta
E. Ihaksi, siht.

Sanomalehti kuudennellatoista vuosisadalla

New York Timesin aikauslehden osasto julkaisee artikkelin, jossa selostetaan varhaista saksalaista sanomalehteä ja sen sisältöä. Sen mukaan Augsburgilaisen kauppiaan, paroni Philip Edward Fuggerin sanomalehti on maailman ensimäinen säännöllisesti ilmestyvä «painotuote». Tosin Italiassa oli jo ennemmin ilmestynyt sanomalehtiä, mutta ne olivat olleet tilapäisyrityksiä. Mutta Fuggerin sanomalehti on ilmestynyt säännöllisesti v. 1556—1605. Nyttemmin on koottu tämä sanomalehti yhteen ja mainittujen vuosien väliajalta ei yhtään numeroa ole poissa. Sanomalehdet talletetaan museossa Wienissä. Sanomalehti on käsin kirjoitettu. Se sisältää yleisiä uutisia ja tietoja eri koiseista hallitusasioista ja hallitsijoiden välisistä ristiriidoista, jossa suhteessa se vastustajaansa nähden esiintyy kovin ankarasti. Fugger oli kauppias. Hänellä oli pääkonttori Augsburgissa, Baijerissa, ja sivukonttoreita useimmissa tärkeimmissä Europan kaupungeissa. Kauppatietojen levittämiseksi lehti syntyikin. Se sisältää meille sitä historiallista totuutta mikä merkitys kauppiailla oli kapitalistisen tien tuotantavan ja uusien maailmankatsomuksien tien raivaukseen keskiaikana. Ulkomaiset kauppa-asiamiehet välittivät tietoja Fuggerin lehdelle. Amerikasta tuli paljon tietoja. Ja erikoisesti lehti seurasi Perun asioita, jossa espanjalaiset taistelivat ylivallasta. Kotikaupungissaan Fugger järjesti «kirjeenvaihtajien» toiminnan koko laajuudessaan sanomalehdessä. Uskonnolliset asiat ja kerettiläisten vainot kiinnittivät lehden huomiota. Sanomalehdessä julaistaan puuhun kaiverrettuja kuvia m. m. espanjalaisista roviolla polttamisista. Lehti julaistiin paikkakunnalla ja joskus annettiin ulos erikoisnumeroita. Sisältö oli pääasiallisesti kirjoitettu saksaksi, mutta on siinä myöskin italiaa ja latinaa. Sanomalehden periaatteellisen kannan määräsi tietysti Fugger itse. Kustantaja oli «hyvä liikemies» ja hän osasi myöskin [illegible] lemaan tätä asiaa, sanotaan selostuksessa. — Niin silloinkin siis valtaluokka [illegible] julkisen sanan omaan palvelukseensa.

Suuret Poikain- ja Akkain- ILTAMAT

FORT WILLIAMIN PIRTILLÄ

Marrask. 28 päivä. Alkaen kello 9 illalla.

AVAUSPUHE .... Poika
RUNO .... Poika
KUVAELMA .... Akat ja pojat
LAULUA .... Akat
MÖLYKÖÖRI .... Akat ja pojat
KUPLETTI .... Poika
PUKUTANSSI .... Akat

— Väliaika —

KAPPALE

"REMUSEN KOTIRIPITYKSET"

ILVEILY «KAHDEN SÄLLIN SEIKKAILUT» .... —?—
KUVAELMA «KOHTALOKORTTIEN ETSINTÄ» .... —?—

Tanssia kello kahteen yöllä, joka toinen tanssi naisille.

Ravintola: pojat. — Sisäänpääsy 35 ja 45c.

POJAT ja AKAT.

Näytös- ja Ohjelmailtama

Sudburyn Vapaus Haalilla

Puheen y.m. ohjelman lisäksi esitetään kaunis laulunsekainen näytelmä

Henkilöt: Esittäjät:
Nettchen, kukkakaupustelija .... Aino Saari
Friedel, hänen serkkunsa .... W. Granholm
Loordi Mickelby .... N. Terho
Boks, hänen palvelijansa .... K. G. Asiala

TERVETULOA!

Sisäänpääsy 50 senttiä. — Aletaan kello 8.30.

Puhdistusmyynti

Naisten takeille, leningeille, hatuille ja lasten vaatetavaroille kaikesta lajista.

Myöskin miesten ja poikien vaatteita, kuten takkeja, pukuja, alusvaatteita, arkkuja ja matkalaukkuja. Miesten ja naisten vaatetustavaraa myydään halvoilla hinnoilla.

MYYNTI ALKAA lauantaina, marrask. 24 päivänä, kello 9 a. p.

A. KALIL,

34 LANG STREET — COBALT, ONT.

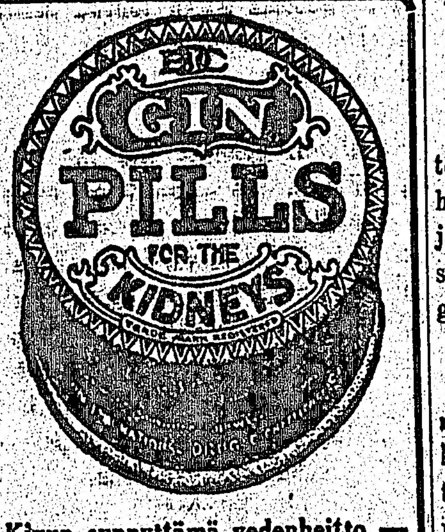

Kivun synnyttämä vedenheitto — tiilenpölymäiset ulostukset ja selänkipu voidaan parantaa.

GIN PILLSEILLÄ

Hakekaa laatikko jo tänään. 50c. kaikissa apteekeissa ja lääkekaupoissa.

NAT. DRUG & CHEMICAL CO. OF CANADA, LTD.

Toronto — Canada

Syntynyt

Meille syntyi

terve poika

29 p. lokakuuta, 1923, jolle nimeksi annoimme

GEORGE VALTER

ELLI ja YRJÖ KAMPI.
Box 309 Timmins, Ont., Can.

Suomalainen Ruokala

KIRKLAND LAKELLA

sijaitsee lähellä Power Housea. Tarjoilee päivittäin, aterioittain ja viikottain.

MARY NIEMI

Box 98 — Kirkland Lake, Ont.

Pietarin neuvoston vaalit

Moskova. — Pietarin neuvostoon on valittu 1,357 kommunistia ja 204 puolueetonta.

Halutaan tietää

Missä olet veljeni Onni Mäki, kotoisin Kurusta. Jos hän itse ei satu huomaamaan, niin olisi hyvä jos joku, joka hänestä tietää, ilmottaisi minulle. Veljesi Toivo Mäki, Gregoire Mill, Ont., Can.

Haluaisin päästä metsästäjätoveriksi jonkun tottuneen metsästäjän kanssa. Olen harjottanut metsästystä Suomessa 16 vuotta hyvällä menestyksellä. Lähemmin osotteella: Väinö Mäenpää, 121 Secord St., Port Arthur, Ont.

Halutaan LEIPURI

Kirjottakaa osotteella:

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

Konttori puhelin 190
Asunto puhelin 1139
HAMMASLÄÄKÄRIT

T:rit Frank & Wood

Seuraajat T:ri E. A. Hillille.
59 Durham St.
Konttori Nova Scotia Pankin yläkerrassa.
X-Ray ja Kaasu.
Hammasten korjaus ja uusien laitto erikoisala.

TIMMINSIN

Kulutusosuusruokala

tarjoaa ruokaa päivittäin ja aterioittain.

Suositellaan

TIMMINSIIN POIKATALO
53 Palsam St. Box 520.
Timmins — Ontario.

UUDISTAKAA TILAUKSENNE!

Suomalainen Ruokatavarakauppa International Grocery

Suosittelee kaikenlaista ruokatavaraa ehdottomasti päivän alhaisimmilla hinnoilla. Me takaamme teille rehellisen kohtelun. — Siis jos olette väsyneet korkeisiin hintoihin ja haluatte tutustua liikkeeseemme, niin lähettäkää tilauksenne meille.

Huom.! — Linjatilauksia välitetään. Kirjoittakaa osoitteella:

INTERNATIONAL GROCERY

292 Bay St. — Port Arthur, Ont.

VALOKUVANNE JOULULAHJANA

on arvokkain muisto. Valokuvajoulukortit ovat viime vuosina tulleet yleisesti käytäntöön. — Tehkää tilauksenne ajoissa.

A. Niemi, Copper Cliff, Ont.

John Palon

Miesten ja poikasten kenkä- ja vaatekauppa, jossa tullaan tarjoamaan hyvä tavara halvalla hinnalla, tavara ensiluokkaista. Käykää vertailemassa hintoja.

JOHN PALO

290 Bay St. — Port Arthur, Ont.

Copper Cliffilaiset

Pistäytykää puotiin jossa on kaikenlaista ensiluokan ruokatavaraa päivän halvimpiin hintoihin.

A. PELKOLA

7 Finland St. — Phone 194

"TAYLORS"

Pysähtykää meillä ja tehkää ostoksenne.

Erikoista

Vihreää kahvia 3 paunaa vain $1.00.

«TAYLORS» RUOKATAVARAKAUPPA

DR. P. R. WILSON
Hammaslääkäri
Marshall-Ecclestone Block,
Timmins.
Post-Office Block
SCHUMACMER,
Vapaa tarkastus ja neuvottelu.

Red Taxi,

W. LUOMA ja F. SUSZEK
Ensiluokan autoajurit
Phone 77
Rothschild Block, Elgin St.
Kyytiä saatavana yöllä ja päivällä.

Dr. H. STITT

Hammaslääkäri.
Sudbury, Ontario
Samassa rakennuksessa kuin tri Koljonen

Dr. L. A. JOHNSON

SUOMALAINEN
Hammaslääkäri
Torontossa.
1925 Queen St. East Kippendavie Ave. kulmassa.
Sisäänkäytävä 110 Kippendavie.
Puhelin Gladstone 5918.

MATKAILIJAKOTI

EMIL JOHNSON
62 Edmond Lane
SUDBURY, ONTARIO
Lähellä C. N. R. asemaa

Telefooni 532

Siistejä huoneita saatavana.

Cobaltilaiset Huom.!

Lahti Kassun sauna on auki joka lauantai klo 1:stä — 12:ta yöllä.

VAKUUTUSLIIKE

WILLIAM HALONEN
Henki-, Tapaturma- ja Palovakuutuksia
Konttoori ja osoite on sama kuin
J. JARVIS,
Asioimisto
Kauppakirjoja, Valtakirjoja, Lakiasioita.
Box 1181, Sudbury, Ont.
Telephone 1112.

"Nyal" ruuansulatuslääke

Tämä on virkistävä ja vahvistava lääke.

Lääke on valmistettu kaikkia lievempiä ruuansulatuksen häiriöitä varten, jotka johtuvat liikarasituksesta, unettomuudesta, hermostuneisuudesta, ruokahalun puutteesta, jne. Meillä on nyt palveluksessamme suomalainen palvelija joka mielihyvällä palvelee teitä.

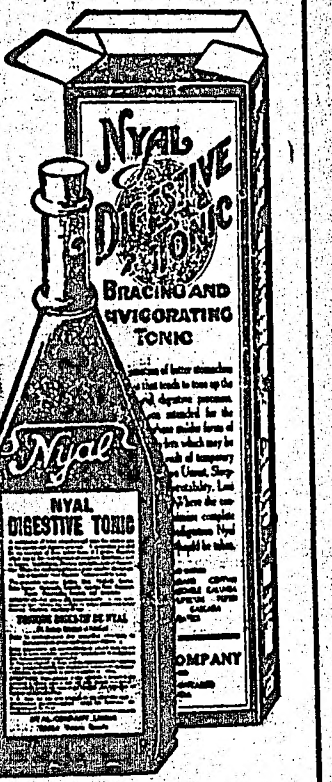

SUDBURY DRUG CO.
Cor. Elm & Lisgar St. Sudbury, Ontario.

Jos haluatte parasta saatavissa olevaa työtä, soittakaa S. 302 eli N. 743.

The Brilliant

Värjäys- ja puhdistusliike

230 Simpson St. Fort William
226½ Arthur St. Port Arthur

Me olemme henkilöt palvelemaan henkilöitä.

St. Regis Bakeries

Timmins, Ont.

valmistaa korppuja, kuivaa leipää y. m. leipurin alalle kuuluvia tuotteita.

Tilauksia lähetetään myöskin ulos. Palvelus täsmällinen ja nopea.

St. Regis Bakeries
Box 477 — Timmins, Ont.

Kalle Poukaman SAUNA

Copper Cliffin tien varrella Sudburyssa. Avoinna joka lauantai. — Phone 457.

GEORGE M. MILLER

LAKIMIES, ASIANAJAJA.
Burns—Silverman Block
Konttori Regent teatterin yläkerrassa.
Suomalainen tulkki konttorissa
Phone 186 — P.O. Drawer 380
SUDBURY, ONT.